

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2924

Vragen van de leden **Sneller** en **Van Meenen** (beiden D66) aan de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over *het bericht dat de NPO gaat experimenteren met nasynchronisatie van buitenlandse series* (ingezonden 26 juli 2018).

Antwoord van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) (ontvangen 20 augustus 2018).

Vraag 1

Kent u de berichten «NPO gaat experimenteren met nasynchronisatie»¹ en «Nasynchronisatie: niet aan beginnen, zeggen taalexperts»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw betrokkenheid geweest bij de totstandkoming van dit experiment?

Antwoord 2

Ik ben niet betrokken bij dit experiment.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u het feit dat de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) gaat experimenteren met het nasynchroniseren van een Duitse serie?

Antwoord 3

De publieke omroep is onafhankelijk in de uitvoering van de publieke mediaopdracht en besluit zelf over vorm en inhoud van de programma's. Volgens artikel 2, eerste lid, onderdeel c, van de Mediawet 2008 is onderdeel van de publieke mediaopdracht het stimuleren van innovatie ten aanzien van media-aanbod, het volgen en stimuleren van technologische ontwikkelingen en het benutten van de mogelijkheden om media-aanbod aan het publiek aan te bieden via nieuwe media- en verspreidingstechnieken. Overigens is

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/rtlboulevard/npo-gaat-experimenteren-met-nasynchronisatie>

² <https://www.trouw.nl/cultuur/nasynchronisatie-niet-aan-beginnen-zeggen-taalexperts~a2fe0c1f3/>

nasynchronisatie bij de Nederlands publieke omroep niet helemaal nieuw. Er zijn kinderprogramma's die al nagesynchroniseerd worden.

Vraag 4

Klopt het dat de NPO van plan is meer buitenlandse series te voorzien van nasynchronisatie? Kunt u toelichten wat de omvang van deze experimenten zal zijn?

Antwoord 4

Met het experiment wil de NPO kijken hoe het publiek reageert en of een publiek bereikt kan worden dat vanwege gebrekkige taalbeheersing niet zo snel buitenlandse series kijkt die ondertiteld zijn. Afhankelijk van de uitkomsten van het experiment besluit de NPO of meer series worden nagesynchroniseerd. Zie ook mijn antwoord bij vraag 5 en 8.

Vraag 5

Kunt u toelichten wat de meerwaarde van nasynchronisatie van series in andere talen zou zijn?

Antwoord 5

Er zijn in Nederland 1,9 miljoen mensen van 16 jaar en ouder die onvoldoende taalvaardigheid hebben. Deze groep kan daarom moeite hebben met het volgen van ondertiteling. Met dit experiment wil de NPO onderzoeken hoe groot de groep is die het soms lastig vindt om ondertiteling te volgen bij buitenlandse series en of nasynchronisatie voor die groep wellicht een oplossing biedt. Aan de hand van een Nederlands ingesproken versie van de serie *Bad Banks* wil de NPO bekijken of zo een ander publiek bereikt kan worden. Als het experiment aanslaat, wil de NPO in de toekomst vaker kiezen voor een nagesynchroniseerde versie, naast uitzending van de oorspronkelijke versie.

Vraag 6, 7

Wat is uw reactie op de kritiek van taal- en onderwijsdeskundigen op de experimenten, die stellen dat nasynchronisatie een negatief effect kan hebben op begrip van onbekende talen en haaks staat op de huidige ontwikkelingen in het onderwijs, waar kinderen juist zoveel mogelijk in aanraking gebracht worden met de te leren taal? In hoeverre bent u het eens met de stelling dat nasynchronisatie niet bijdraagt aan de kennis van buurtalen Frans en Duits? Welke effecten op het aanleren van andere talen zijn u bekend uit landen waar nasynchronisatie op grotere schaal wordt toegepast?

Antwoord 6, 7

De NPO biedt zowel de nagesynchroniseerde als de oorspronkelijke versie aan. De Nederlands ingesproken versie is te zien op NPO 1. Wie toch liever het ondertitelde origineel wil zien, kan terecht op het digitale kanaal NPO 1 Extra. Via de on-demand-dienst NPO Start worden beide varianten aangeboden. Hierdoor zie ik niet direct een nadeel in de zin van taalverarming bij buitenlandse talen.

In Europa worden in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Liechtenstein, Italië, Frankrijk, Spanje, Tsjechië en Hongarije programma's volledig nagesynchroniseerd. In onder meer Portugal, Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Griekenland, Noorwegen, Zweden, Finland, IJsland, Bulgarije worden vooral kinderprogramma's nagesynchroniseerd. Ook in Nederland bij de NPO is dit laatste het geval. Voor de voor- en nadelen van ondertiteling en nasynchronisatie verwijs ik naar een artikel van Cees Koolstra, Allerd Peeters en Herman Spinhof, «Argumenten voor en tegen ondertitelen en nasynchroniseren van televisieprogramma's», in het Tijdschrift voor Taalbeheersing, 23e jaargang, nr. 2, p. 84 e.v. Wat betreft taalontwikkeling stellen zij het volgende:

«Zowel nagesynchroniseerde als ondertitelde programma's kunnen helpen bij de taalontwikkeling. Bij het kijken naar nagesynchroniseerde programma's (en originele programma's in de eigen taal) is in ieder geval van kinderen bekend dat het luisteren naar gesproken woorden in een ondersteunende context van beeld en geluid ertoe leidt dat zij de betekenis van nieuwe woorden in de eigen taal kunnen leren. Ondertitelde televisieprogramma's bieden beginnende lezers de gelegenheid te oefenen in het decoderen van losse woorden vertoond in de ondertitels, hetgeen de ontwikkeling van het technisch lezen

(in de eigen taal) bevordert. Ondertitelde programma's bieden zowel volwassen als jeugdige kijkers ook de gelegenheid de betekenis van woorden uit de vreemde taal te leren, omdat onwillekeurig wordt geluisterd naar (een deel van) de gesproken vreemde taal, terwijl tegelijkertijd de betekenis van die woorden direct uit de ondertitels en indirect uit de ondersteunende beeldinformatie kan worden opgepikt. Nadeel van ondertiteling is echter dat de eigen taal eerder besmet kan worden door de vreemde taal die te horen is.»

Vraag 8

Kunt u nader uitleggen op basis van welke methode(s) en criteria dit experiment zal worden geëvalueerd, en wat uw betrokkenheid bij die evaluatie en de beslissing over een eventueel vervolg zal zijn?

Antwoord 8

De NPO wil ten eerste in algemene zin weten hoe groot de groep is die het soms lastig vindt om ondertiteling te volgen bij buitenlandse series. Ten tweede zal worden onderzocht of nasynchronisatie voor hen een passende oplossing biedt. Ten derde zal de NPO, in de context van Bad Banks, nagaan of er überhaupt behoefte is aan nasynchronisatie onder Nederlanders van 13 jaar en ouder. Onder de kijkers van Bad Banks zal aanvullend worden bekeken met welk kijkmotief zij de serie hebben gevolgd en hoe zij de nasynchronisatie ervaren hebben. Het experiment bevat bovendien een doelgroepanalyse en een vergelijking tussen lineair en online kijkgedrag. Ik ben niet betrokken bij de evaluatie en beslissingen over een eventueel vervolg. Het experiment behoort tot de programma-autonomie van de NPO.